Kærunefnd vöru- og þjónustukaupa

Úrskurður uppkveðinn 9. september 2021 í máli nr. 149/2020

Kærunefndina skipa í þessu máli Hildur Ýr Viðarsdóttir lögmaður, Ívar Halldórsson lögfræðingur og Jón Rúnar Pálsson lögmaður.

I
Aðild og kröfugerð

Þann 9. desember 2020 barst kærunefnd vöru- og þjónustukaupa beiðni um úrskurð nefndarinnar, hér eftir nefnd kvörtun, frá X, hér eftir sóknaraðili, vegna ágreinings í viðskiptum við fyrirtækið Y, hér eftir varnaraðili.

Sóknaraðili telur að bifreið sem keypt var af varnaraðila hafi verið haldin galla og krefst riftunar og skaðabóta. Varnaraðili krefst þess að kröfu sóknaraðila verði hafnað að fullu en til vara að riftun verði hafnað og fallist verði á hæfilegan afslátt.

II
Málsmeðferð hjá kærunefndinni

Með bréfi, dags. 21. desember 2020, var varnaraðila gefinn kostur á að senda andsvör til nefndarinnar í samræmi við 2. mgr. 9. gr. reglugerðar nr. 1177/2019 um kærunefnd vöru- og þjónustukaupa. Andsvör varnaraðila bárust 5. janúar 2021. Athugasemdir sóknaraðila við andsvör varnaraðila bárust nefndinni þann 6. janúar 2021. Frekari athugasemdir bárust frá varnaraðila þann 26. janúar 2021. Nefndinni bárust ekki athugasemdir.

Framlögð gögn í málinu eru auk kvörtunar, andsvara og athugasemda sóknaraðila og varnaraðila, afrit af eigendaskiptayfirlýsingu vegna kaupa sóknaraðila á bifreiðinni, dags, 15. nóvember 2020, afrit af ökutækjaferli bifreiðarinnar, afrit af viðgerðarreikningi, skoðunarvottorði og yfirliti yfir viðgerðarsögu bifreiðarinnar, staðfesting á greiðslu fyrir kaupum á eldsneyti og greiðslu ökutækjatrygginga, svo og afrit af skriflegum samskiptum milli sóknaraðila og varnaraðila.

Með bréfi, dags. 5. mars 2021, var aðilum tilkynnt að gagnaöflun væri lokið og kærunefndin hefði tekið málið til úrskurðar.

III
Málsatvik og ágreiningsefni

Sóknaraðili festi kaup á bifreið, af gerðinni Suzuki Grand Vitara, árgerð 2014, ekna um 114.000 km. samkvæmt auglýsingu, af varnaraðila þann 15. nóvember 2020. Kaupverð bifreiðarinnar var 1.300.000 krónur.

Sóknaraðili telur að bifreiðin hafi verið haldin galla við kaupin vegna rangra upplýsinga um akstur bifreiðarinnar. Krefst sóknaraðili þess að kaupunum verði rift, auk endurgreiðslu rekstrarkostnaðar frá 15. nóvember 2020 vegna olíuskipta, kaupa á eldsneyti, viðgerða og greiðslu trygginga.

3.1. Sjónarmið sóknaraðila

Sóknaraðili fór með bifreiðina í olíuskipti og yfirferð hjá Suzuki umboðinu þann 24. nóvember 2020, níu dögum eftir kaupin. Við yfirferðina segir sóknaraðili hafa komið í ljós að bifreiðin hafi í raun verið ekin um 270.000 km. samkvæmt vélartölvu bifreiðarinnar.

Sóknaraðili hafði í kjölfarið samband við varnaraðila og krafðist þess að kaupunum yrði rift en varnaraðili féllst ekki á það.

3.2. Sjónarmið varnaraðila

Í andsvörum sínum tekur varnaraðili fram að hann hafi keypt bifreiðina á uppboði hjá Króki, sem var að selja bifreiðina fyrir Landsbankann, án þess að hafa haft þann möguleika á að fara með bifreiðina í skoðun. Hafi hann treyst þeim upplýsingum sem honum voru veittar fyrir kaupin. Síðar hafi varnaraðili þurft að fara með bifreiðina í viðgerð þar sem keypt voru ný bretti, bifreiðin sprautuð o.fl. Varnaraðili hafi svo auglýst bifreiðina til sölu með þeim upplýsingum sem hann hafði fengið og taldi réttar. Sóknaraðili hafi ekki farið fram á neina skoðun áður en samningur komst á um kaupin. Varnaraðili kveðst hafa haft samband við fyrri eiganda, Krók, í kjölfar þess að sóknaraðili hafði samband vegna aksturssstöðunnar. Þar hafi varnaraðili fengið þær upplýsingar að bankinn sem átti bifreiðina væri ekki tilbúinn að taka bifreiðina til baka né borga fyrir viðgerðina sem varnaraðila hafði ráðist í, þar sem hann sagðist ekki heldur hafa vitað af raunverulegum akstri bifreiðarinnar. Bendir varnaraðili á að ekki sé hægt að vita að búið sé að skrúfa niður kílómetrastöðu bifreiðar nema fara með hana í nákvæma skoðun líkt og sóknaraðili hafi gert eftir kaupin. Telur varnaraðili að sóknaraðila hafi borið að skoða bifreiðina vel áður en kaupin fóru fram.

3.3. Athugasemdir sóknaraðila

Sóknaraðili bendir á að raunveruleg aksturssstaða bifreiðarinnar hefði ekki komið upp í hefðbundinni söluskoðun og ekki sé boðið upp á þá þjónustu að lesa af tölvubúnaði bifreiða hjá skoðunaraðilanum Frumherja. Hins vegar bjóði Suzuki umboðið í Reykjavík upp á ítarlegri söluskoðun fyrir um 20.000 krónur, en panta þurfi tíma með nokkurra daga fyrirvara. Segir sóknaraðili að honum hafi ekki fundist raunhæft að fá afnot af bifreiðinni fyrir kaupin, keyra henni frá Hveragerði, þar sem kaupin fóru fram, til Reykjavíkur, til að láta skoða bifreiðina hjá umboðinu.

Sóknaraðili segir upphaflega aðeins hafa staðið til að skipta um olíu í bifreiðinni en sóknaraðili hafi svo óskað eftir skoðun á ákveðnum atriðum, s.s. ljósi í mælaborði sem tengdist sótagnarsíu og ástandi olíu á gírkassa, sem var talin þörf á að skipta út. Í kjölfar þeirrar þjónustu hafi sóknaraðili fengið upplýsingar um aðra aksturstölvu í vélartölvu bifreiðarinnar. Sóknaraðili telur að um alvarlegan galla sé að ræða þar sem bifreiðin hafi verið keypt í þeirri trú að hún væri ekin 114.000 km., líkt og stóð í mælaborði hennar, en ekki um 270.000 km. Sóknaraðili kveðst hafa lagt bifreiðinni þann 24. nóvember 2020 til að forðast frekari útgjöld eða þörf á viðgerðum miðað við ástand bifreiðarinnar. Sóknaraðili tekur fram að útgjöld vegna bifreiðarinnar frá kaupdegi hafi, auk kaupverðsins, verið greiðsla fyrir þjónustu á verkstæði Suzuki þann 24. nóvember 2020 að fjárhæð 42.085 krónur, kaup á eldsneyti að fjárhæð 10.000 krónur, svo og greiðsla ökutækjatrygginga, þann 2. desember 2020 að fjárhæð 11.309 krónur svo og þann 5. janúar 2021 að fjárhæð 11.294 krónur. Alls séu útgjöld sóknaraðila vegna kaupanna að fjárhæð 1.374.688 krónur.

3.4. Athugasemdir varnaraðila

Í athugasemdum sínum bendir varnaraðili á að hann hafi verið í góðri trú þegar hann seldi sóknaraðila bifreiðina. Hann hafi lagt út töluverðan kostnað í viðgerð á bifreiðinni, sem var tjónuð. Hafi varnaraðili ekki fengið upplýsingar um annað en að bifreiðinni hafi verið ekið 114.000 km. líkt og fram kom í mælaborði bifreiðarinnar. Varnaraðili lét einnig skoða bifreiðina hjá Frumherja þann 13. nóvember 2020, tveimur dögum fyrir söluna.

Varnaraðili segir sóknaraðila sérstaklega hafa spurt að því hvort bifreiðin hefði verið bílaleigubifreið áður en Landsbankinn eignaðist bifreiðina og varnaraðili sagði svo vera. Hafði bifreiðin áður verið í eigu bílaleigunnar Grunda ehf. Stuttu áður hafði skapast umræða um að bílaleigubílar hefðu sýnt ranga kílómetrastöðu þar sem átt hefði verið við kílómetramæla bifreiða áður en þær voru seldar. Hafi sóknaraðila verið í lófa lagið að kynna sér ástand bifreiðarinnar nánar með ítarlegri skoðun t.d. hjá Suzuki umboðinu en það hafi hann ekki gert. Varnaraðili telur að sóknaraðili þurfi að bera hallann af því að hafa ekki farið með bifreiðina í nánari skoðun fyrr en eftir kaupin.

Varnaraðili tekur fram að engin svik hafi átt sér stað enda hafi hann verið grandlaus um hinn ætlaða galla bifreiðarinnar er hann festi kaup á henni á uppboði. Bendir varnaraðili sóknaraðila á að beina kröfu sinni að Landsbankanum sem fyrri söluaðila bifreiðarinnar, sbr. 35. gr. laga nr. 48/2003 um neytendakaup. Þá bendir varnaraðili á að rekstrarkostnaður bifreiðarinnar, kaup á eldsneyti, viðgerðir og greiðsla trygginga, geti ekki talist sennileg afleiðing af ætluðum galla bifreiðarinnar. Varnaraðili telur sóknaraðila ekki hafa gætt að því að takmarka tjón sitt, sbr. 54. gr. framangreindra laga, með því að óska ekki eftir ítarlegri skoðun á bifreiðinni fyrir kaupin. Ef það hefði verið gert hefði sóknaraðili ekki orðið fyrir umræddum kostnaði. Skuli sóknaraðili þar af leiðandi bera þann hluta tjónsins sjálfur, enda hafi sóknaraðili lýst því yfir við varnaraðila þann 24. nóvember 2020 að hann sé tilbúinn að taka þann hluta á sig.

Ef fallist er á að bifreiðin sé haldin galla, sem varnaraðili beri ábyrgð á, krefst varnaraðili þess að kröfu sóknaraðila um riftun verði hafnað en þess í stað fallist á afslátt af kaupverði bifreiðarinnar. Bendir varnaraðili á að hann hefur þegar boðið afslátt að fjárhæð 200.000 krónur.

IV
Niðurstaða

Kærunefnd vöru- og þjónustukaupa starfar samkvæmt lögum nr. 81/2019 um úrskurðaraðila á sviði neytendamála og reglugerð nr. 1177/2019 um kærunefnd vöru- og þjónustukaupa sem hvoru tveggja tóku gildi þann 1. janúar 2020.

Sóknaraðili keypti bifreið af gerðinni Suzuki Grand Vitara, árgerð 2014, af varnaraðila þann 15. nóvember árið 2020 fyrir 1.300.000 krónur. Í auglýsingu vegna sölu á bifreiðinni kom fram að bifreiðinni hafi verið ekið 114.000 km. og kom það einnig fram í mælaborði bifreiðarinnar. Þann 24. nóvember 2020, um níu dögum eftir kaupin, fór sóknaraðila með bifreiðina í olíuskipti og skoðun hjá umboðsaðila framleiðanda bifreiðarinnar hér á landi. Kom þá í ljós að bifreiðinni hefði í raun verið ekið um 270.000 km. Sóknaraðili telur að bifreiðin hafi verið haldin galla við kaupin og krefst þess að kaupunum verði rift auk endurgreiðslu útlagðs kostnaðar við rekstur bifreiðarinnar. Varnaraðili bendir á að honum hafi verið ókunnugt um að bifreiðinni hefði verið ekið meira en fram kom í mælaborði bifreiðarinnar. Krefst varnaraðili þess aðallega að kröfu sóknaraðila verði hafnað að fullu en til vara, ef fallist er á að um galla sé að ræða, að sóknaraðila verði ákveðinn afsláttur að álitum.

Varnaraðili, seljandi bifreiðarinnar, er fyrirtæki í atvinnurekstri og gilda því lög nr. 48/2003 um neytendakaup (nkpl.) um viðskipti málsaðila. Ákvæði 15. og 16. gr. nkpl. mæla fyrir um þau tilvik þegar söluhlutur telst haldinn galla við afhendingu í skilningi laganna. Í a. lið 1. mgr. 16. gr. nkpl. segir að söluhlutur teljist gallaður ef hann er ekki í samræmi við þær kröfur sem fram komi í 15. gr. nkpl. Ákvæði 15. gr. mælir fyrir um þá eiginleika sem söluhlutur á að búa yfir. Í 1. mgr. segir að söluhlutur skuli fullnægja þeim kröfum sem leiðir af samningi hvað varðar tegund, magn, gæði, aðra eiginleika og innpökkun. Samkvæmt a. lið 2. mgr. 15. gr. nkpl. skal söluhluhlutur „henta í þeim tilgangi

sem sambærilegir hlutir eru venjulega notaðir til“. Í b. lið 2. mgr. segir að söluhlutur skuli „hafa þá eiginleika til að bera sem neytandinn mátti vænta við kaup á slíkum söluhlut að því er varðar endingu og annað“. Samkvæmt b. lið 1. mgr. 16. gr. nkpl. telst söluhlutur haldinn galla ef seljandi hefur við kaupin vanrækt að gefa upplýsingar um atriði varðandi hlutinn eða not hans sem seljandi hlaut að þekkja til og neytandi mátti ætla að hann fengi upplýsingar um, enda megi ætla að vanrækslan hafi haft áhrif á kaupin. Þá telst söluhlutur einnig haldinn galla ef hann svarar ekki til þeirra upplýsinga sem seljandi hefur við markaðssetningu eða á annan hátt gefið um hlutinn, eiginleika hans eða notkun nema seljandi sýni fram á að réttar upplýsingar hafi verið gefnar neytanda við kaupin eða að upplýsingarnar hafi ekki haft áhrif á kaupin, sbr. c. liður 1. mgr. 16. gr. nkpl. Samkvæmt 2. mgr. 16. gr. á regla c. liðar einnig við þegar söluhlutur svarar ekki til þeirra upplýsinga sem annar en seljandi hefur gefið á umbúðum hlutarins, í auglýsingum eða við aðra markaðssetningu á vegum seljanda eða fyrri söluaðila. Í 3. mgr. 16. gr. nkpl. kemur fram að neytandi geti ekki borið neitt það fyrir sig sem galla sem hann vissi eða mátti vita um þegar kaupin voru gerð.

Ákvæði 18. gr. nkpl. mælir fyrir um sönnun á galla og tímamark hans, en þar segir í 2. mgr. að galli, sem upp komi innan sex mánaða frá því að áhætta söluhlutar fluttist til neytanda, teljist hafa verið til staðar á því tímamarki, þ.e. við afhendingu. Neytandi ber sönnunarbyrðina fyrir því að söluhlutur hafi verið haldinn galla við kaupin ef lengra en sex mánuðir eru frá kaupunum.

Þegar níu dagar voru liðnir frá kaupunum fór sóknaraðili með bifreiðina í olíuskipti og skoðun hjá Suzuki umboðinu. Kom þá í ljós að samkvæmt viðgerðarsögu bifreiðarinnar hafi olíuljós síðast verið endurstillt þegar bifreiðinni hafði verið ekið 272.274 km. Bifreiðinni hafði því verið ekið meira en þá 114.000 km. sem sóknaraðili hafði fengið upplýsingar um við kaupin. Ekki er fallist á það með varnaraðila að sóknaraðili hafi vanrækt skoðunarskyldu sína og geti þar af leiðandi ekki borið fyrir sig galla á bifreiðinni. Það er ekki hægt að gera þær kröfur til neytenda að þeir láti kanna raunverulega kílómetratölur fyrir kaup á bifreið. Þá liggur ekkert fyrir um að varnaraðila hafi verið kunnugt um að þær upplýsingar, sem hann veitti sóknaraðila, hafi verið rangar. Hafði varnaraðili nýlega eignast bifreiðina á uppboði og ekki kom annað fram í mælaborði bifreiðarinnar en að bifreiðinni hefði verið ekið um 114.000 km. Þá höfðu engar athugasemdir verið gerðar við bifreiðina við skoðun hjá Frumherja. Hins vegar liggur fyrir að þær upplýsingar sem varnaraðili veitti sóknaraðila við kaupin voru rangar óháð huglægri afstöðu varnaraðila. Var bifreiðin því haldin galla við kaupin, sbr. 1. mgr. 15. gr. nkpl., sbr. og c. liður 1. mgr. 16. gr. laganna.

Í 26. gr. nkpl. er mælt fyrir um þau vanefndarúrræði sem neytandi getur gripið til vegna galla á söluhlut en þau eru m.a. úrbætur eða ný afhending samkvæmt 29. og 30. gr., afsláttur samkvæmt 31. gr., riftun samkvæmt 32. gr. og skaðabóta samkvæmt 33. gr. nkpl. Sóknaraðili hefur krafist þess að kaupunum verði rift.

Samkvæmt 32. gr. nkpl. getur neytandi rift kaupum, í stað þess að krefjast afsláttar samkvæmt 31. gr. laganna. Riftun er afdrifaríkt úrræði sem verður aðeins beitt þegar skilyrði riftunar eru uppfyllt. Skilyrði þess að fallist verði á riftun vegna galla eru að galli sé ekki óverulegur.. Mat á því hvort galli sé ekki óverulegur byggir á ákveðnu heildarmati þar sem líta þarf m.a. til samnings aðila, atvika við kaupin og áhrifa gallans á hagsmuni neytanda, en gallinn þarf að hafa haft raunveruleg áhrif á hagsmuni neytanda.

Bifreiðinni hafði samkvæmt gögnum málsins verið ekið rúmlega helmingi meira en sóknaraðili hafði fengið upplýsingar um við kaupin. Líta verður til þess að viðgerðarþörf bifreiða verður almennt tíðari eftir því hversu mikið þeim hefur verið ekið og að ekki er unnt að bæta úr gallanum. Fallist er á það með sóknaraðila að akstur bifreiðarinnar geti

haft áhrif á endursöluverð bifreiðarinnar og að upplýsingar um akstur bifreiðar hafi verið ein helsta ákvörðunarástæða fyrir kaupunum. Með hliðsjón af framangreindu var ekki um óverulegan galla að ræða og eru skilyrði riftunar uppfyllt í málinu. Fallist er á kröfu sóknaraðila um riftun kaupanna, sbr. 32. gr. nkpl.

Varnaraðila ber að endurgreiða sóknaraðila kaupverð bifreiðarinnar að fjárhæð 1.300.000 krónur, gegn skilum sóknaraðila á bifreiðinni, sbr. 2. mgr. 49. gr. nkpl., ásamt vöxtum samkvæmt 1. mgr. 6. gr. laga nr. 38/2001 um vexti og verðtryggingu, frá 24. nóvember 2020, þegar sóknaraðili lýsti yfir riftun kaupanna, til greiðsludags, sbr. 2. mgr. 50. gr. nkpl.

Vegna þess skamma tíma sem sóknaraðili hafði afnot af bifreiðinni eftir afhendingu þar til gallinn kom í ljós og sóknaraðili lagði bifreiðinni verður ekki litið svo á að sóknaraðila beri að greiða varnaraðila hæfilegt endurgjald fyrir afnot bifreiðarinnar í skilningi 1. mgr. 50. gr. nkpl.

Sóknaraðili hefur einnig krafist skaðabóta að fjárhæð 74.688 krónur. Samkvæmt 1. mgr. 33. gr. nkpl. getur neytandi krafist skaðabóta fyrir það tjón sem hann bíður vegna galla á söluhlut. Um fjárhæð bóta fer samkvæmt reglum XI. kafla laganna. Skaðabætur vegna vanefnda skulu samkvæmt 1. mgr. 52. gr. nkpl. svara til þess tjóns, þ.m.t. vegna útgjalda, verðmunar og tapaðs hagnaðar, sem gagnaðili bíður vegna vanefndanna. Krafa sóknaraðila um skaðabætur byggir á greiðslum sóknaraðila í þágu bifreiðarinnar í kjölfar kaupanna, vegna greiðslu fyrir þjónustu á verkstæði Suzuki þann 24. nóvember 2020 að fjárhæð 42.085 krónur, svo og vegna greiðslu ökutækjatrygginga, þann 2. desember 2020 að fjárhæð 11.309 krónur svo og þann 5. janúar 2021 að fjárhæð 11.294 krónur. Þá krefst sóknaraðili skaðabóta vegna kaupa á eldsneyti fyrir 10.000 krónur.

Fallist er á kröfu sóknaraðila um greiðslu skaðabóta vegna útlagðs kostnaðar til Suzuki umboðsins að fjárhæð 42.085 krónur, þar sem m.a. var skipt um olíu á drifum og kössum og skipt um ballansstangargúmmí. Einnig er fallist á kröfu sóknaraðila um endurgreiðslu ökutækjatrygginga að fjárhæð 22.603 krónur. Hins vegar er ekki unnt að fallast á kröfu sóknaraðila um endurgreiðslu eldsneytiskostnaðar vegna notkunar á bifreiðinni.

V
Úrskurðarorð

Varnaraðila, Y, ber að greiða sóknaraðila, X, 1.300.000 krónur, með vöxtum samkvæmt 1. mgr. 6. gr. laga nr. 38/2001 um vexti og verðtryggingu, frá 24. nóvember 2020 til greiðsludags. Varnaraðila ber að greiða sóknaraðila skaðabætur að fjárhæð 64.688 krónur.

Málskotsgjald að fjárhæð 5.000 krónur verður endurgreitt sóknaraðila samkvæmt a. lið 2. mgr. 13. gr. reglugerðar nr. 1177/2019 um kærunefnd vöru og þjónustukaupa.

Varnaraðila ber að greiða gjald vegna kostnaðar nefndarinnar af meðferð málsins að fjárhæð 15.000 krónur, sbr. 4. mgr. 13. gr. reglugerðar nr. 1177/2019 um kærunefnd vöru- og þjónustukaupa.

Hildur Ýr Viðarsdóttir
formaður

Jón Rúnar Pálsson

Ívar Halldórsson